

Lausunto

19.8.2024

VN/24054/2023
VN/24054/2023-TEM-26

Valtiovarainministeriö

Työ- ja elinkeinoministeriön lausunto alennettuja arvonlisäverokantoja koskevista muutoksista

Työ- ja elinkeinoministeriö kiittää mahdollisuudesta lausua luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain ja Ahvenanmaan maakuntaa koskevista poikkeuksista arvonlisävero- ja valmisteverolainsäädäntöön annetun lain 18 b ja 22 a §:n muuttamisesta. Esityksessä ehdotetaan toteutettavaksi hallitusohjelman mukaiset alennettuja arvonlisäverokantoja koskevat muutokset.

Työ- ja elinkeinoministeriö esittää lausuntonaan seuraavia huomioita.

Esityksen mukaan muutos toiseen alennettuun arvonlisäverokantaan (siirtyminen 10 prosentin arvonlisäverokannasta 14 prosentin arvonlisäverokantaan) kohdistuu mm. majoitustoimintaan, tapahtumapalveluihin, henkilökuljetuksiin sekä pääsyyn kulttuuri- ja urheilutapahtumiin ja kulttuuritiloihin. Urheilutapahtumien (85 § 1 momentin kohta 8) lisäksi kulttuuritapahtumiin ja -tiloihin (85 § 1 momentin kohta 9) sisältyy useita matkailualalla kulttuuri-, urheilu- ja virkistyspalveluiksi ("käyntikohteiksi") määritettäviä palveluntarjoajia. Työ- ja elinkeinoministeriössä käytössä oleva matkailualan määrittely tukeutuu Matkailutilinpitoon (matkailun satelliittilinpito, Tourism Satellite Accounts, TSA). Matkailutilinpito on tilastojärjestelmä, jossa matkailun talous- ja työllisyysvaikutuksia kuvataan monipuolisesti ja kattavasti. Se on kehitetty laajassa kansainvälisessä yhteistyössä mm. YK:n, Maailman matkailujärjestön (UN Tourism), OECD:n ja EU:n toimesta.

Matkailu ja luova talous ovat ekosysteemitoolialoja, jonka toimijoilla on vahva keskinäinen riippuvuus esimerkiksi liiketoiminnallisesti. Ekosysteemit voivat olla vahvasti sidoksissa myös toisiinsa. Esimerkiksi tapahtuma-ala toimii laaja-alaisessa matkailualan ja luovan talouden arvoverkostossa. Työ- ja elinkeinoministeriö haluaa korostaa, että kun saman ekosysteemin useisiin osiin kohdistuu veronkorotuksia, tulee se näkymään ekosysteemin palvelutarjonnan vähentyneenä kysyntänä. Esimerkiksi matkailijalle tai tapahtumakävijälle vierailun kokonaissumma tulee olemaan aiempaa korkeampi arvonlisäveronkorotuksen kohdentuessa kuljetuspalveluun, majoitukseen ja vierailukohteeseen. Tilastokeskuksen mukaan heinäkuussa 2024 kuluttajien arvio oman taloutensa nykytilasta oli edelleen hyvin heikolla tasolla. Lisäksi odotukset omasta ja myös Suomen taloudesta vuoden kuluttua olivat vaisut.

Työ- ja elinkeinoministeriö haluaa kiinnittää huomiota myös alueiden erilaiseen kehitykseen viime vuosien kriiseistä (koronapandemia, Venäjän hyökkäyssota Ukrainaan) elpymisessä. Siten osalle esimerkiksi matkailualan toimijoista veronkorotuksen myötä mahdollisesti tuleva paine nostaa palveluhintoja voi lisätä haasteita uudistaa liiketoimintaansa. Matkailualan kehityksen kuvaamisessa tukeudutaan usein majoitustilastojen seurantaan. Useinhan matkailija käyttää myös alueen majoituspalveluja käyntikohteissa ja ravintoloissa vieraillessaan. Vuonna 2023 Suomen majoitusliikkeissä oli yöpymisiä lähes yhtä paljon mitä vuonna 2019. Ulkomaiset yöpymiset olivat 18 prosenttia matalammalla tasolla vuoteen 2019 verrattuna. Alueellisesti eroavaisuudet ovat kuitenkin suuria. Hallitusohjelmassakin erikseen mainitussa itäisessä Suomessa (Kainuu, Pohjois-Savo, Pohjois-Karjala, Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Kymenlaakso) ulkomaiset yöpymiset majoitusliikkeissä olivat 62 prosenttia

Postiosoite
Postadress
Postal Address
Työ- ja elinkeinoministeriö

Käyntiosoite
Besöksadress
Office

Puhelin
Telefon
Telephone

Faksi
Fax
Fax

s-posti, internet
e-post, internet
e-mail, internet

PL 32
00023 Valtioneuvosto

Aleksanterinkatu 4
Helsinki

0295 16001
+358 295 16001

09 1606 2160
+358 9 1606 2160

kirjaamo.tem@gov.fi
www.tem.fi

matalammalla tasolla vuonna 2023 vuoteen 2019 verrattuna. Pääkaupunkiseudulla ulkomaisia yöpymiä tilastoitiin 21 prosenttia vähemmän ja Lapissa 7 prosenttia enemmän mitä vuonna 2019. Arvion mukaan Suomeen suuntautuva ulkomainen matkailu palautuu pandemiaa edeltäneelle tasolle vuonna 2025, mikä on vuotta myöhemmin kuin muualla Euroopassa keskimäärin. Nykytilanteen mukaan palautuminen samassa aikataulussa ei kuitenkaan näytä mahdolliselta esimerkiksi itäisessä Suomessa.

Yhteenvetona työ- ja elinkeinoministeriö toteaa, että esitys toiseen alennettuun arvonlisäverokantaan siirtymisestä ei tue luovan talouden ja matkailualan ekosysteemeissä toimivien palveluntarjoajien palautumista viimeaikaisista kriiseistä tai resilienssiä toimintaympäristön taloudellisen ja geopoliittisen epävarmuuden kohtaamiseen. Muutos myös haastaa luovan talouden ja matkailualan yrityksiä uudistamaan ja kansainvälistämään yritystoimintaansa.

ylivohtaja, osastopäällikkö

Juhapekka Ristola

johtava asiantuntija

Sanna Kyyrä

Jakelu VM Valtiovarainministeriö

Tiedoksi

VN/24054/2023-TEM-26

Seuraavat henkilöt ovat allekirjoittaneet tämän asiakirjan sähköisesti /

Följande personer har undertecknat denna handling elektroniskt /

This document has been signed electronically by the following persons: